వారిద్దరిలో ఒకరు

ఉగాదిని తలచుకుంటేనే చాలు—నా గుండెల్లో అమృతపు చినుకులు కురుస్తై. పండగ పరిమళాన్ని పంచుకోబోయే ఆందంతోనూ కాదు పిండివంటల రుచితోజిహ్వని సంతృప్తి పరుస్తానవే కోరికతోనూకాదు

అవును—ఉగాదిని తలచుకుంటే అవ్యక్త రాగాన్ని పాడుకుంటుంది మనస్సు ఉగాది వస్తున్నదంటే మా ఉమాపతి గుర్తుకువస్తాడు ఉమాపతి గుర్తుకు రాగానే—అరచేతిలో శ్రీ రాసి కళ్ళకద్దుకున్న భావన కలుగుతుంది

గిలక్కాయరంగును చూసి తనలో తాను నవ్వుకునే పసిపిల్లవాడిలా,ఉమాపతి గుర్తుకొస్తే నాలో నేను నవ్వుకుంటాను మురిసిపోతాను ఆనందంతో గుండెలు పండించుకుంటాను, అతను చెప్పిందీ,చేసిందీ కళ్లముందు ఆడుతుంది

ఉమాపతి గురించి చెప్తాను

* * *

మెడ చుట్టూ చేతులు వేసి 'నా మాట వినరూ' అంటూ గోముగా మరో సారి తన కోరికని కొసరింది, శారద

అంతకు ముందు ఇలాంటి విన్నపాలు, విన్యాసాలూ చాలా జరిగినై

''సరే—అలాగే వెళ్దాం కానీ'' అన్నాను నేను మెత్తబడతానని తనకెలాగూ తెలున్నట్లు గర్వంగా, నా వైపు వో చూపు పారేసి—'గుడ్‌బాయ్' అని మనస్సులో నాకొక 'కాంప్లిమెంట్' ఇచ్చుకుని – లోపలికిపోయి కాఫీ పట్టుకొచ్చింది

కాఫీ తాగుతూ ఉమాపతి రాసిన ఉత్తరాన్ని మరోసారి చదువుకున్నాను.

''ప్రియమైన అన్నయ్యకు : నమస్సులతో,

నా నుంచీ నీకు ఇలా ఉత్తరం రావడం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే విషయమే ఉగాదికి రెండు రోజులు ముందుగా నేను మన వూరు చేరుతున్నాను ఆనాటికి నువ్వు వదిన్నీ, పిల్లల్నీ తీసుకని తప్పకుండా అక్కడికి రావాలని నా కోరిక ఏదో రాసేనని అనుకోవద్దు ఈ ఉగాది మన జీవితాలకి కొత్త మలుపు కాబోతోంది. నా కోరికని మన్నిస్తావనే నమ్మకంతో — వుంటాను తమ్ముడు — ఉమాపతి''

మన ఊరు !

ఒక్కసారి మనస్సు గతంలోకి పరుగెత్తింది ఇరవై తొమ్మిదేళ్ల క్రితం —

అవును, అప్పట్లోకి అది మా ఊరు అక్కడ పుట్టి, పదిహేనేళ్లు ఆ గాలీ, నీరూ అనుభవించాను ఆ మట్టిలో ఆడుకున్నాను. చెర్లో ఈతలు కొట్టాను చెట్లమీద కోతి కొమ్మచ్చులాడాను; వినాయకుడి కోసం కొమ్మలు విరిచేను, ఉగాది కోసం వేపమండలు వంచాను, వేణుగోపాలుడి గుడి ముఖమండపంలో కూర్చుని చదువుకున్నాను; చదువుకుంటూ పద్యాలు

రాశాను, పద్యాలు రాస్తూ చదువుకున్నాను పడమటి పొలానికిపోయి తాటిచెట్లెక్కి— కాయలు కొట్టి— పందేలు పెట్టి— ముంజెలు తిన్నాను ఈతగెలలు కోసి, గుంటలు తవ్వి పాతేసి పండ బెట్టి— పంచుకున్నాను సెలవల్లో అడపాదడపా— బాబాయితోపాటు -- అచ్చిరాని సేద్యంలో చెమటలు కక్కాను.

అప్పుడు — అది నా ఊరు !

ఇరవై తొమ్మిదేళ్ళు ! — ఎంత సుదీర్ఘమైన విరామం ! ఇన్నేళ్ళకిన్నాళ్ళకి మళ్ళీ దాన్ని నాకు గుర్తుచేసి, అక్కడికి రమ్మని ఉమాపతి ఆహ్వానం !

నేనా వూరువదిలేసి వచ్చేనాటికి ఉమాపతి లొట్టికాయ, పసినాపకు ఆరేళ్ళు నిండాయేలేదో— అంతే ! బాబాయికి ఒక్కగానొక్క నలుసు. 'ఆ ఇంటిచాలే అంత. ఒక్కడు లేదా ఇద్దరు. అందరికీ అంతే' అనుకుంటూ వుండేవాళ్ళూ — వూరివాళ్లు — నన్నూ, వాణ్ణీ చూపుతూ !

అమ్మకూ, పిన్నికీకూడా కళ్ళు చెమర్చడం— నాకు గ్రాయకం వచ్చిన తర్వాత నేను అడపాదడపా — ఆ ప్రసక్తి వచ్చినప్పుడల్లా — గమనిస్తూనే వుండేవాణ్ణి

నేను ఎనిమిదిలో వుండగానే నాన్నపోయాడు. ఆ లోటేమిటో వెంటనే తెలీలేదు.

ఊళ్లో స్కూల్లోనే ఎస్సెల్సీ అయింది.

అప్పుడు కళ్ళు తెరిచి చుట్టూచూస్తే — ఎన్నెన్నో రంగులవలలు, చేదు నిజాలు !

రాత్రి — అన్నాలయ్యి ఆరు బయట పడుకున్నప్పుడు నిమ్మళంగా విషయిం నా ముందు పెట్టింది అమ్మ —"ఇంతటితో చదువు మానేయమంటున్నాడు, మీ బాబాయి."

నేను వులిక్కిపడ్డాను. లేచికూర్చున్నాను. ఏదో చెప్పబోయాను. మాట తడబడింది. చివరికి 'అదేవిటీ — కాలేజీలో చేరదామనుకుంటుంటే' అని మాత్రం అన్నట్టు గుర్తు

అమ్మ లేచి నా పక్కమీదికివచ్చి కూర్చుంది. నిమ్మళంగా నా తల నిమిరింది. ఆమె కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగినై. "కాలేజీ అంటే మాటలా. పట్నంపోయి వుండాల బోల్డంత ఖర్చు. డబ్బు కావద్దూ" అంది.

కుప్పకూలినట్లయింది నా పని. ఎస్సెల్సీలో స్కూలు ఫస్టుని. మాష్టర్లంతా 'తప్పకుండా కాలేజీలో చదివి పైకి రావాలి నువ్వు' అనే ఆశించారు, దీవించారు, చాలా పుస్తకాలు బహుమతులుగా యిచ్చి మెచ్చుకున్నారు. ఆకాశంలో పోయే విమానాన్ని చూసి చెయ్యి వూపుతూ నిలబడి, ఆ ఆకారం; శబ్దం కనుమరుగు కాగానే ఇంట్లోకి పోవాల్సిందేనా ?

రాత్రంతా — ఆలోచన నులకమంచంమీద పొర్లుతూనే వుంది. వెలిసిపోయిన గుడ్డలా అయింది మనస్సు. అమ్మ ముందు ఏడుపు పరేసరి.

వేగుచుక్క పొడిచింది

అప్పుడన్నది అమ్మ, "నీకంత గట్టిగా చదువుకోవాలనే వుంటే, మన భాగం అంతా అమ్మేసి పట్నం వెళ్ళిపోదాం బాబాయితో మాట్లాడుతాలే, ఊరుకో"

నా మొహాన్న తొలివెలుగు తోచింది.

మధ్యాహ్నం ఈ చర్చ అంతా ముళ్ళకంచెలాగా తయారైంది మేం చేయబోయే పనిని ఎవరూ సమర్థించలేదు. "వాడు పసివాడు వాడికేదో చదువుకోవాలనే వుంటుంది కానీ, నువ్వూ వాడికి వంత పాడి, ఇట్టా వెనకా ముందూ చూసుకోకుండా— కుండా కూడూ— వదిలేసి పోతాననడం ఏం బాగాలేదు" అని అమ్మని నానా చీవాట్లు పెట్టారు— చనువున్న నలుగురూ

అమ్మ ఒక్కటే మాటమీద వుంది "వాడు చదువుకుంటానంటున్నాడు చెప్పించడం నా ధర్మం"

బాబాయికి కోపమొచ్చింది "అవును చదువుకుని ఏం చేస్తాట్ట, చంకనాకుతాడు? ఆ చేసేదేదో ఇప్పుడు చదివినదాన్తోనూ ఏడవ్వచ్చు ఇంకా ఎందుకుట— ఆ కాలేజీ చదువులు ?"

పొగలొంచీ, నిప్పు కణకణలాడింది, మంటా లేచింది.

అమ్మ నాకేసి చూసింది— ఏం చెప్తావన్నట్టు

చుట్టూ చూశాను అందరి చూపులూ నా మీదే వున్నై నాలో ఏదో మొండి ధైర్యం, తెగింపూ వచ్చేసినై "ఏమీ చెయ్యలేకపోయినా సరే. ఎందుకూ పనికిరాకపోయినా— సరే, ఈ వూరంతటికీ మొట్టమొదటి బియ్యే నవుతాను. సరేనా" వాతావరణంలో పిడుగుపడింది !

అంతా నివ్వెరపోయారు బాబాయికి అంతా ఆవేశనంగా వుంది.

నేను మామూలు మనిషిగానే నిలబడి వున్నాను. నా గుండె గుండెలోనే వుంది. కళ్ల ముందు ఏదో విజయచిహ్నం మెదలాడ సాగింది

—రెండున్నర ఎకరాల— మాగాణీ—పేరుగల భూమినీ నాలుగున్నర వేలకీ, ఐదెకరాల మెట్టనీ ఒక వెయ్యికీ— బాబాయి, తానే తీసుకున్నాడు

అమ్మ నన్ను తీసుకుని పట్నం వచ్చేసింది నేను కాలేజీలో చేరేను

నేను—కోరుకున్నట్లుగా—బియ్యేని కాగలిగేను. అమ్మ నా కోసం తన ఆరోగ్యాన్ని కూడా లక్ష్యపెట్టకుండా—కుట్టుమిషన్ మీద పని చేసింది తాను ఒకపూట తిని నాకు రెండు పుటలా అన్నం పెట్టింది. తానూ రెండు పూటలా తిన కలిగిననాడు—నాకు మూడో పూటకూడా పెరుగు ముద్దలు పెట్టింది

గవర్నమెంట్ నౌకరీలో చేరాను

అమ్మ బాబాయికి ఉత్తరం రాసింది అవును—తన కొడుకు ఆ వూరంతకీ మొదటి పట్టభద్రుణ్ణవుతానన్న కలని పండిచుకున్నాడు ! అందుకు, ఆమె—కళ్ళని ఆనందంతో చెమర్చుకుంది

బాబాయి ఉదాశీనంగా ఊరుకున్నాడు అమ్మ బాధపడింది నేనే ఆమెకు నచ్చచెప్పేను, ధైర్యం చెప్పేను

పెళ్లీ పేరంటం జరిగాయి అప్పుడూ బాభాయి అయిపులేదు

శారద రామసీతని ప్రసవించిన వొక నెలకో యేమో అమ్మ పోయింది నేను బాబాయికి ఉత్తరం రాసి పోస్ట్లో వేశాను ఎన్నాళ్లకూ ఎలాంటి సమాధానమూ రాలేదు ఇప్పుడు రామసీత బీకాం పూర్తి చేసింది ఆమె పెళ్ళికి సంబంధాలు చూస్తున్నా నేను !

—తుండుతో కళ్లొత్తుకుని, మొహం తుడుచుకున్నాను

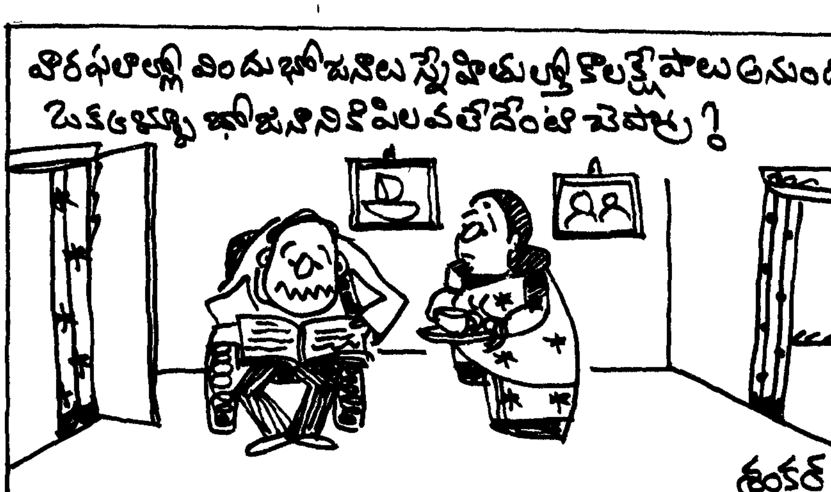

శారద వచ్చింది. ఖాళీ కప్పును తీసుకుని వంటింట్లోకి వెళ్తూ, ''సెలవు సంగతీ అదీ చూసుకోండి. సీత, సునీత, రాజు, చంద్రం కూడా మనతో వస్తామని ఉబలాటపడుతున్నారు అందరమూ కలిసే వెళ్దాం'' అంది.

ఉమాపతి రాసినట్టే—ఉగాదికి రెండ్రోజుల ముందు—మా వూరు చేరుకున్నాము ఉమాపతీ—అప్పటికి నాలుగునాళ్ల క్రితమే వచ్చేశాడట అతని భార్య సుందరి. వాడికీ ముగ్గురు పిల్లలు—

శారదా, సుందరీ క్షణాల్లో కలిసిపోయేరు పిల్లలు సరేసరి

ఊరిని తలచుకుంటే నాకే ఆశ్చర్యం వేసింది. ఊసరక్షేత్రాల్లా వుండే పొలాలు కళ కళ్లాడుతూ పచ్చగా మారినై, తోటలూ వచ్చినై. రకరకాల పళ్లూ, కాయలూ, అరటీ వేస్తున్నారట కొంత మంది పత్తిమీద రాబడి బాగానే తీస్తున్నారట బస్‌రోడ్ నుంచీ ఊళ్లోకి తార్రోడ్డు పడింది పక్కగా అటూ ఇటూ గలగల పారుతున్నై — పంటకాలవలు. వీధి దీపాలూ, రేడియో సెంటరూ, కాలేజీ బిల్డింగూ, మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటరూ — అన్నీ నాకు రంగుల కలలో చిత్రాల్లా తోచినై

ఉమాపతి ఇల్లూ అలాగే కొత్త అందాల్ని సంతరించుకుంది కాంక్రీటు భవనం. అన్ని వసతులూ వున్నై. ప్రాంగణమంతా శుభ్రంగా వుంది

బాబాయ్యా, పిన్నీ — లేరనే లోటు తప్ప—ఆ యింట్లో మరో లోటే కనపళ్లేదు.

— డాబామీద పడుకుని కబుర్లాడుకుంటున్నాం, నేనూ, ఉమాపతీ

''ఇదంతా సాగర్ పుణ్యమే అన్నయ్యా. సాగర్ నీళ్లొచ్చి మన ప్రాంతాన్నంతా ఒక్కసారి మాయాబజార్లా మార్చేసినై రెండేళ్ల నుంచీ పల్లపు భూమిలో పాతిక బస్తాలు కనీస దిగుబడి వుందిప్పుడు. మెట్టలో పసుపు వేస్తున్నాం.

ఒకరిద్దరిలో ఒకరు

ఎకరం పాతికవేలు పలుకుతోంది — పొలం ధర. ఢిల్లీలో వుంటున్నా, ఇక్కడి వ్యవహారాలకోసం నేను వచ్చిపోతూనేవున్నాను, అడపాదడపా ముఖ్యమైన పనులన్నీ మా మావగారు చూసుకుంటున్నారు. ఈ ఇల్లు కట్టడపు పనంతా ఆయనే చూశారు ''

నేను ఆలోచనతో, ఆశ్చర్యంతో పరధ్యానంగా వున్నట్లు గమనించినట్లున్నాడు ఉమాపతి చెప్పడం ఆపేడు.

గోవుల్ని మళ్లించిన అర్జునుడిలా తోచేడు నాకు ఉమాపతి

పండగ వెళ్లిపోయింది, ఎంతో సరదాగా, సంబరంగా. అందరికీ ఖరీదైన కొత్తబట్టలు! ఊళ్లో చదువుకున్నవాళ్లంతా నా పిల్లల్నీ, ఉమాపతి పిల్లల్నీచూసి ముత్యాల్లా వున్నారని మురిసిపోయారు. శారదా, సుందరీ వాళ్లందరూ చూడచక్కని అక్కాచెల్లెళ్లు!

తండ్రుల చాలు రాకుండా, సంతానవంతులమైనందుకు వో పెద్దాయన నన్నూ ఉమాపతినీ అభినందించాడు — బజార్నపోతుంటే ఆపి, మాట్లాడి!

పంచమినాడు మా తిరుగు ప్రయాణం. ఉమాపతికి ఇంకా సెలవుంది

ఆ రోజు — మధ్యాహ్నం భోజనాలై హాల్లో కూర్చున్నాం.

బయటనుంచి ఎండకాస్తున్నా, అక్కడ చాలా ప్రశాంతంగా, చల్లగావుంది ఏవో మాటలు సాగుతున్నై. ఉమాపతి లేచి లోపలికి వెళ్లాడు. క్షణాల తర్వాత గదిలోనుంచీ బయటికి వచ్చేడు ఉమాపతి.

''ఈ వూరు విడిచి వెళ్తూ వెళ్తూ అన్నావుట నువ్వు. 'ఏమీ చెయ్యలేకపోయినా, ఈ వూరంతకీ మొట్టమొదటి బియ్యేనవుతా'నని. నాన్న అంటూ వుండేవాడు నీ మాటలు ఆయనలో గొప్ప మార్పునే తెచ్చినై అది తలచుకుంటూనే ఆయన నన్ను ఈ వూరంతకీ మొట్టమొదటి ఇంజనీరుని చేశారు ఆ విధంగా నేన్నీకు ఎంతో ఋణపడి వున్నాను'' ఉమాపతి స్వరం మారింది కృతజ్ఞతలోపాటు, ఆరాధనా భావమూ కదలాడింది

నేను విస్తుపోయాను. గట్టిగా కళ్లు మూసుకున్నాను. క్రమంగా—మేధస్సులో ఎక్కడో దీపం — దీపం వెలుగు — ప్రకాశవంతమౌతున్నట్లైంది.

నిముషాల తర్వాత అన్నాడు, ఉమాపతి — ''రెండేళ్ల నుంచీ పొలంమీద ఫలసాయం లెక్క కట్టివుంచాము ఇదిగో ఇదంతా మీది ఇవి మీ భూమి తాలూకు డాక్యుమెంట్స్'' రెండు కవర్లు నా చేతిలో వుంచేడు.

జరిగిందీ, జరుగుతున్నదీ ఏమిటో నాకు తెలియడం లేదు

''ఇదంతా మీ మరదలి నిర్ణయం కాదని మాకు మనస్తాపం కలిగించరనే నమ్మకం వదినా, నీకూ ఇదే నా మాట''

ఛాయస్ లేని ప్రశ్నాపత్రం అందుకుని, పరీక్ష హాల్లో దిక్కులు చూస్తున్న విద్యార్థి పరిస్థితిలా వుంది — నా అవస్థ!

అమ్మ కళ్ల ముందు నిలిచింది — ఆనాటి నా నిర్ణయానికి వెన్నెముక!

సుందరి ఎదురుగా నిలబడివుంది—ఈనాటి ఉమాపతి నిశ్చయానికి ప్రాతిపదిక!

ఎప్పుడో చదివిన వాక్యం గుర్తొచ్చింది, 'ప్రపంచంలో పురుషుడు సాధించిన ప్రతి మంచి పని వెనుకా ఒక స్త్రీ సహకారం, త్యాగం, సహనం ఇమిడివున్నై!' అవును —

అందుకనే ఉగాదులు నా గుండెల్లో అమృతపు చినుకులు కురుస్తై!! ★

ATTENTION PLEASE
యండమూరి వీరేంద్రనాథ్
సరికొత్త నవల
నవమాలిక వెల రూ 15/-,
నవలపై రూ॥ 3000ల విలువైన
లిటరరీ జాక్‌పాట్ పోటీ
లో పాల్గొనండి
ముగింపుతేది: 15-8-83
పోటీ కూపన్లు పుస్తకంలో వుంటాయి లేదా
మీరుకొన్న పుస్తక విక్రేత వద్దనుంచి
పొందవచ్చు

నవభారత్ '83
భూగోళానికి రాబోతున్న ప్రమాదం అదే మరో 17 సం॥లలోనే/అంటే 1999లోనే..
ప్రపంచంలోని ప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞులు, టెక్నాలజిస్టులు, నక్షత్రశాస్త్రజ్ఞులు, ఖనిజశాస్త్రజ్ఞులు
భూతలశాస్త్రజ్ఞులు, ఆర్థిక నిపుణులు, ప్రపంచ ప్రఖ్యాత జ్యోతిష్కులు, మతాధికారులు
వీరందరినీ కలవరపెడుతున్న సమస్యల విశ్లేషణ
జి.సి. కొండయ్య రచన 1999లో జగత్ప్రళయం
మీదగ్గర బుక్‌స్టాల్స్‌లో లభించును లేదా పుస్తకం వెల MO చేయండి
పోస్టుఖర్చులకు VPP పంపుతాము

నవభారత్ బుక్ హౌస్ కారల్‌మార్క్స్ రోడ్ విజయవాడ-2